

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. commissie Onderwijs
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Aan de onderwijswoordvoerders van de Tweede Kamerfracties

Betreft: Bijspijkerrecht
Amsterdam, 10 februari 2009

Geachte heer, mevrouw

Binnenkort behandelt u het wetsvoorstel Governance (nr 31828), waarin aandacht wordt besteed aan de positie van zeer zwakke scholen. Doel van het wetsvoorstel is om de positie van de rijksoverheid te versterken ten opzichte van het schoolbestuur van de betrokken school.

OCO, Onderwijs Consumenten Organisatie Amsterdam, heeft zich al een aantal malen nauwgezet bezig gehouden met het vraagstuk van de zeer zwakke en de risicovolle scholen. Daarbij is een belangrijke constatering gedaan die nog maar zelden op andere plekken gedaan is: de overheid houdt zich wel bezig met de kwaliteit van het onderwijs, maar niet met de gevolgen van het ontbreken daarvan. De leerlingen die de dupe worden van het ontbreken van voldoende kwaliteit komen nergens aan bod in het beleid en ook niet in deze wetgeving. Overigens wordt ook de verantwoording aan de ouders, waar toch een stevige aanleiding voor bestaat in deze situaties, in de stukken verwaarloosd. OCO constateert dat het jaren duurt voordat het signaal doorkomt dat het onderwijs niet aan de kwaliteitseisen voldoet, het jaren duurt voordat een verbeterplan effect heeft en als dat ook niet het geval is, nog jaren duurt voordat maatregelen zoals nu voorgesteld worden genomen. Dit betekent dat gedurende al die jaren leerlingen onvoldoende onderwijs krijgen en dat geen enkele maatregel ter compensatie voor die feitelijke situatie wordt genomen. De voorgestelde beleidswijzingen, waarvan het wetsontwerp Governance de uiting is, zijn er op gericht het schoolbestuur steviger aan te pakken. Dat is op zichzelf goed, maar het voorziet niet in het compenseren van de tekorten die men (school en schoolbestuur) heeft laten ontstaan.

OCO pleit voor het formuleren van een individueel recht dat ontstaat als de overheid – in de persoon van de inspecteur - vaststelt dat het onderwijs onder de maat is. Een uitgewerkt voorbeeld kan gevonden worden in de VS waar in de wet No Child Left Behind leerlingen recht krijgen op bijles betaald door de overheid en/of het schoolbestuur. OCO pleit er voor deze maatregel vorm te geven door dit vraagstuk (compensatie van kwaliteitsgebrek) onderdeel te maken van het onderwijsachterstandenbeleid en de gemeente te vragen hierop effectieve maatregelen te nemen. Deze maatregelen dienen bij voorkeur buiten de bestaande kaders genomen te worden omdat de huidige situatie niet voorziet in dit soort regelingen en aanvullingen.

In een voorstel aan de gemeente Amsterdam pleit OCO voor een bijspijkeracademie.

Pilot bijspijkeracademie

Het signaleren van een zwakke of risicovolle school en de acties daarna kosten veel tijd – soms jaren. In die tijd krijgen de leerlingen onvoldoende onderwijs en lopen zij achterstanden op. Van een zwakke school kan niet verwacht worden dat die in staat is om voldoende krachtige hulp te bieden om achterstanden weg te werken die op dezelfde school zijn ontstaan. De bovenbouwleerlingen zijn al vertrokken als de kwaliteitsverbeteringen resultaat krijgen. OCO pleit daarom voor een parallelspoor naast de Kwaliteitsimpuls Basisscholen: de start van een bijspijkeracademie. Met start- en eindonderzoeken, persoonlijke leerplannen, extra aandacht, specifieke trainingen, kortom alles wat nodig en mogelijk is om leerlingen bij te spijkeren. Aansluitend op schooltijden op school, op een aparte (of mobiele) locatie, op de woensdag, in het weekend, in de zomervakantie of desnoods in de brugperiode in het voortgezet onderwijs. Een start met de omstreeks 400 bovenbouwleerlingen van de 23 scholen van de Kwaliteitsimpuls is een beheersbare pilot.

OCO doet een beroep op u om in de behandeling van het wetsontwerp niet alleen aandacht te besteden aan de positie van schoolbesturen en de verhoudingen in het onderwijsbestel. Hier is een kans om op een essentieel onderdeel in te grijpen: de leerlingen die door het falen van schoolbestuur en school te weinig kansen krijgen, alsnog te helpen. Dat is waarschijnlijk een veel belangrijkere stap, dan de mogelijkheid voor de regering om een school nu eens werkelijk te “sluiten”. OCO is graag bereid nadere informatie te geven en voorstellen voor de realisatie te leveren. OCO is bereikbaar op 020 – 33 063 20.

Met vriendelijke groet

Han van Gelder
Projectleider OCO